OFSAIDUL — PIATRĂ DE ÎNCERCARE PENTRU ARBITRI ȘI... SPECTATORI!

Dintre cele 17 articole ale regulamentului de joc, două ies cel mai mult în evidență prin importanța și influența lor asupra jocului: **art. XI** (Ofsaidul sau „afară din joc") și **art. XII** (Greșeli și incorectitudini). Iar dintre acestea, regula ofsaidului este cea mai „spinoasă", **o veritabilă piatră de încercare pentru arbitri, dar și pentru tehnicieni și spectatori,** prilej inepuizabil pentru comentarii veșnic contradictorii. Aproape că nu este meci fără faze controversate de unii sau de alții, pe teren, pe tușă și în tribune, după simpatii sau interese, care — de regulă — primează atunci cînd sînt puse în balanță cu cunoașterea și interpretarea corectă a regulamentului. Sau, pur și simplu, după o impresie de moment...

Nu-i mai puțin adevărat însă, că **se produc și flagrante greșeli de arbitraj,** care — fie vorba între noi — dau apă la moara „tribunelor". Să reamintim ofsaidul rămas nesancționat de Dienst și care a deschis drum „Squadrei azzurra" spre titlul european și să adăugăm încă două exemple: Universitatea Cluj a fost împiedicată în meciul cu Progresul să înscrie pentru un presupus ofsaid, iar golul marcat de Oaidă în partida cu St. roșu, la baraj, a fost acuzat de ofsaid de unii, dar recunoscut ca valabil de alții. Dar, viața fotbalistică de pe toate meridianele este plină de exemple de ofsaiduri nesancționate și de poziții dubioase și chiar ofsaiduri imaginare pedepsite, **efectele răsfrîngîndu-se asupra jocului și uneori asupra rezultatului.**

Să fie oare așa de confuz acest articol încît să fie greu de înțeles în tribune și de aplicat pe teren? Nicidecum. El este cît se poate de clar și în puține cuvinte, dar cuprinzătoare, precizează cînd este și cînd nu ofsaid, iar deciziile lui „International Board", care-l însoțesc, risipesc și cea mai mică urmă de confuzie în ce privește modul de interpretare și aplicare. Atunci, de ce decizii diferite pe teren și multe controverse în tribune?

Nu intenționăm să facem o analiză a articolului XI. Materialele din această pagină sînt destul de cuprinzătoare pentru a da o imagine exactă asupra conținutului și esenței regulii, ca și asupra modului corect de interpretare și aplicare. Vom atrage însă atenția, în primul rînd spectatorilor, asupra celor două momente esențiale în determinarea poziției de ofsaid: **1) momentul loviriimingii și 2) momentul primirii ei.** Sesizarea la timp și rapid a acestora dă garanția unei juste aprecieri a poziției de ofsaid. Mai clar spus, UN JUCĂTOR ESTE ÎN OFSAID **NUMAI ÎN CLIPA ÎN CARE MINGEA ESTE LOVITĂ ȘI TRIMISĂ SPRE EL.** Bineînțeles că jucătorul în cauză trebuie să se încadreze și în condițiile stabilite de regulament: **să fie mai aproape de linia porții adverse decît mingea în momentul lovirii ei, iar între el și această linie să se găsească mai puțin de doi adversari.** S-ar putea întîmpla ca un jucător să fie în spatele adversarilor, dar să nu primească mingea. În acest caz, el nu poate fi sancționat; **este ceea ce se numește „ofsaid pasiv".** În „focul" unui meci, toate aceste detalii scapă „tribunelor", cărora — e drept — nu li se poate pretinde, ca unui arbitru, un „ochi format", dar cunoașterea regulamentului și aprecierea corectă a greșelilor, da.

Unde greșesc spectatorii? **Obișnuiți să urmărească doar drumul mingii, ei pierd din vedere poziția jucătorului,** adică tocmai **momentul unui ofsaid real.** În al doilea rînd, date fiind rapiditatea paselor și schimbarea aproape permanentă a poziției jucătorilor, **locul ocupat de spectator în tribune este foarte important** în aprecierea ofsaidurilor. **Exact** poate vedea numai cel care se află **pe aceeași linie cu penultimii apărători** (de unde și rolul esențial al arbitrilor de tușă). Or, de multe ori am văzut spectatori situați la o poartă sau spre centrul terenului, reclamînd ofsaid la o fază petrecută la... cealaltă poartă... Privind oblic pe lățimea terenului e foarte greu să apreciezi, fără riscul unei greșeli, o poziție reală de ofsaid. Iată ceea ce trebuie să înțeleagă spectatorii, „fidelii" fotbalului.

E drept însă, că nici unii din cei meniți să asigure aplicarea regulilor de joc nu le arată cum este bine. Arbitrii — de centru și, mai ales, de tușă — sînt prinși și ei în... ofsaid, **nesesizînd la timp pozițiile „afară din joc" penalizabile și chiar sancționînd pentru ofsaid situații regulamentare!** Iar cauzele, sintetizate, sînt următoarele: 1) **mișcarea în teren, deplasarea este lentă;** arbitrii rămîn de multe ori în urma jocului; 2) **plasamentul necorespunzător:** al celor de centru față de minge și tușieri, al acestora din urmă în raport cu penultimul apărător; 3) **lipsa de concentrare,** se lasă furați de joc, nu urmăresc cu atenție fazele; 4) **colaborare insuficientă, dese dezacorduri centru-tușă;** 5) **supraestimarea rolului lor** (interpretări personale, decizii subiective), **lipsă de fermitate și consecvență.** Într-un cuvînt, tot ceea ce depinde de **o pregătire completă, tehnică-fizică-psihică.**

Dar, aceasta nu poate constitui nici scuză și nici consolare pentru spectatori. Rolul lor în evoluția fotbalului este important și dacă pretind arbitrilor (și noi sîntem de acord cu aceasta) o perfectă cunoaștere și corectă aplicare a regulilor de joc, apoi și ei trebuie să-și impună însușirea deplină a regulamentului. Cu o asemenea preocupare, dusă pînă la capăt, nu mai riscă — la fel ca arbitrii — să fie prinși ei înșiși în... ofsaid!...

NEDUMERIRE

Un înaintaș aflat pe aceeași linie cu ultimul sau ultimii apărători adverși (situația este aceeași și în cazul „zidului") este fluierat în ofsaid. Încă un avantaj acordat apărării asupra înaintării? Sau o ușurare a misiunii arbitrilor? Poate ar fi bine ca federația noastră — prin Colegiul său central de arbitri — să analizeze dacă nu este cazul unei propuneri adresată Comisiei de arbitraj F.I.F.A. pentru înlăturarea acestei prevederi inechitabile.

O ÎNTREBARE

De ce federația noastră nu organizează meciuri experimentale, în care regula ofsaidului să nu se aplice la loviturile libere? Mai ales că F.I.F.A. recomandă acest lucru federațiilor naționale, în scopul de a strînge cît mai multe concluzii pe baza cărora să purceadă la modificarea articolului XI.

CE TREBUIE SĂ FACĂ ARBITRUL?

Un atacant dintr-o echipă, să-i spunem A, este fluierat în ofsaid în apropierea liniei de centru, în terenul echipei B. Un jucător al acesteia se pregătește să execute lovitura liberă indirectă, dar nu respectă locul infracțiunii, ci pune mingea dincolo de centru, adică în terenul echipei A. Din această lovitură liberă indirectă se înscrie gol: un apărător, voind să degajeze mingea, o lovește greșit și o trimite în plasă. Arbitrul acordă gol, în acest moment însă, căpitanul echipei A atrage atenția arbitrului că mingea a fost așezată în terenul echipei sale și că o echipă nu poate fi penalizată pentru ofsaid în propriul său teren. Deci, lovitura liberă indirectă a fost neregulamentar executată și, ca urmare, golul nu este valabil. Ce trebuie să facă arbitrul?

(Arbitrul va acorda golul. Împrejurările de joc nu păreau să aibă cea mai mică șansă de reușită. Ceea ce însă i se poate reproșa, cu adevărat arbitrului nu este faptul că ar fi sancționat pentru ofsaid un jucător în propriul său teren atunci cînd i-a fost pasată mingea (ceea ce ar fi constituit efectiv o eroare tehnică); ci de a fi lăsat, din nebăgare de seamă, să se execute lovitura liberă indirectă din terenul echipei sancționate. Dar aceasta nu mai constituie o greșeală tehnică; este o chestiune de fapt).

SINTEZA ARTICOLULUI XI

ESTE ÎN OFSAID orice jucător	— care participă la o acțiune sau influențează jocul; (și) — se găsește **mai aproape de linia porții** adverse decît mingea **CÎND ACEASTA ESTE JUCATA.**
AFARĂ NUMAI DACĂ jucătorul:	1. se află în propria sa jumătate de teren; 2. are **cel puțin doi adversari între el și linia porții** (adverse); 3. primește mingea **de la un adversar;** 4. este vorba (în primă fază) a) de o lovitură de poartă; b) de o lovitură de colț; c) de o aruncare de la margine; d) de o „minge de arbitru"

SANCȚIUNE: lovitură liberă indirectă

OFSAID ȘI TOTUȘI... GOL VALABIL!

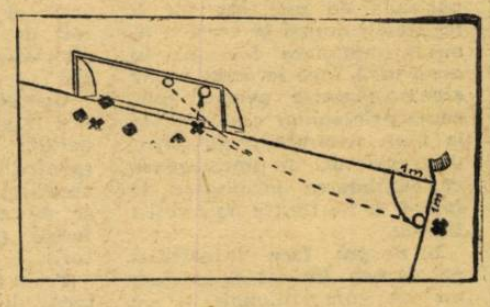

Se știe că la o lovitură de colț, mingea poate fi plasată într-un punct dinlăuntrul unui arc de cerc avînd raza de un metru. Deci, un jucător poate așeza mingea oriunde, în interiorul arcului de cerc, pînă la o distanță de un metru de linia porții. De aici, mingea ajunge direct la un coechipier situat pe linia porții ca și portarul advers. El reia mingea în plasă, cu capul sau piciorul, marcînd un gol valabil. Sau mingea intră în gol direct din corner, peste acest jucător.

De ce nu este totuși considerat în ofsaid din moment ce ocupă realmente o asemenea poziție? Pentru că el nu este mai aproape de linia porții decît mingea în clipa cînd aceasta este jucată. S-ar putea obiecta, pe bună dreptate, că totuși jucătorul este mai aproape de linia porții (este chiar pe ea), pe cînd mingea a fost pusă la un metru de această linie. Trebuie să se știe însă, că dacă la un corner mingea poate fi plasată la un metru de linia porții, acest lucru se face pentru ca ea să fie repusă în joc în mod regulamentar parcurgînd o distanță egală cu circumferința sa (70 cm). Dar se poate considera că, teoretic, mingea trebuia plasată pe linia de poartă la intersecția sa cu linia de margine.

Este singura situație de joc în care un gol marcat direct este valabil deși a existat o poziție evidentă de ofsaid.

CAZURI NEOBIȘNUITE

1

Atacantul A, trage la poartă și aleargă mai departe, ajungînd în poziția A2, în timp ce mingea lovește bara transversală și revine în teren la jucătorul B, care trage la poartă. Jucătorul B este în ofsaid cu toate că partenerul său A2 este mai aproape decît el de linia porții. Într-adevăr, în clipa în care A1 a tras la poartă, jucătorul B era înaintea mingii și n-avea doi adversari între el și linia porții adverse. **Acest exemplu demonstrează că la ofsaid trebuie întotdeauna ținut seama de POZIȚIA JUCĂTORULUI în raport cu POZIȚIA MINGII și nu cu ACEEA A PARTENERULUI.**

2

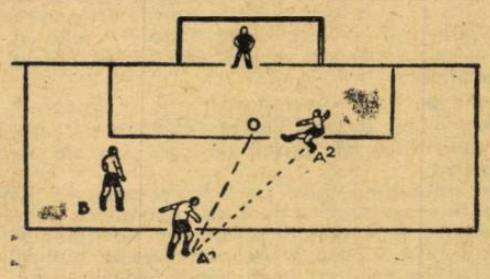

Un înaintaș, A_1, își trimite mult înainte mingea și-și continuă cursa pentru a reintra în posesia ei. Ajungînd lîngă ea, el cade fără s-o poată atinge. În acest moment, coechipierul său B aleargă la rîndul său spre minge. Arbitrul l-ar putea fluiera pe jucătorul B pentru ofsaid pentru că în clipa în care A1 a jucat mingea, B era înaintea acestuia și n-avea doi adversari între el și linia porții.

Cazul ține de paradox pentru că un jucător poate fi sancționat pentru ofsaid găsindu-se în mod forțat în urma mingii și chiar în urma partenerului său.

DACĂ CUNOAȘTEȚI REGULAMENTUL, RĂSPUNDEȚI!...

● La o lovitură de poartă, mingea degajată depășește suprafața de pedeapsă, dar un adversar — care nu are în fața lui doi adversari — intră în posesia ei. Acest atacant poate fi sancționat pentru ofsaid?

— Jucătorul nu poate fi în ofsaid și iată de ce: 1) pentru că el nu este mai aproape de linia porții adverse decît mingea, în momentul în care aceasta a fost jucată; 2) pentru că mingea vine de la un adversar. Legiuitorul a socotit că trebuie tratată astfel această situație de joc în scopul de a asigura loviturii de poartă toată eficacitatea sa. Dacă această excepție n-ar exista, ar fi suficient ca jucătorii adverși să se plaseze la linia de centru pentru a împiedica pe atacanții din față, care nu s-ar mai putea situa dincolo de centru fără riscul de a intra în ofsaid.

● La o lovitură de poartă, mingea ajunge direct la un înaintaș, coechipier cu cel care a executat-o. Acest înaintaș n-are în fața lui decît pe portarul advers în momentul cînd primește mingea. Poate fi sancționat pentru ofsaid?

— Nu, pentru că la lovitura de poartă nu există ofsaid (rațiunea este expusă la răspunsul precedent).

● Un jucător, care are în față doi adversari atunci cînd i se pasează mingea, aleargă și o primește în clipa cînd în fața lui se găsește doar portarul. Trebuie penalizat?

— Nu. Acest jucător nu poate fi sancționat deoarece atunci cînd a fost jucată mingea — și acest moment contează — avea doi adversari în față.

● Un jucător poate fi considerat în ofsaid dacă se află pe aceeași linie cu coechipierul său care se află în posesia mingii?

— În principiu nu, pentru că în general posesorul mingii o joacă în fața lui, spre poartă; în consecință, coechipierul său — plasat pe aceeași linie — nu este în ofsaid pentru că nu este mai aproape de linia porții decît mingea în momentul în care aceasta este jucată.

● Altfel, el ar putea fi considerat în ofsaid?

— Da, dacă dintr-o cauză oarecare, posesorul mingii ajunge înaintea acesteia; din acest moment, un coechipier plasat pe aceeași linie cu el este mai aproape de linia porții adverse decît mingea și, în consecință, se găsește în ofsaid și trebuie să fie penalizat dacă colegul său îi pasează mingea.

● Un jucător poate fi penalizat pentru ofsaid la o pasă înapoi?

— Da, dacă acest jucător — fiind în ofsaid cînd i se pasează — revine înapoi pentru a intra în posesia mingii jucată de partenerul său. Ceea ce contează este **poziția jucătorului în momentul în care coechipierul său joacă mingea.**

● Un jucător în ofsaid poate ieși din această poziție revenind în terenul său pentru a primi mingea?

— Nu, chiar dacă intră în posesia mingii în propria sa jumătate de teren. El trebuie penalizat pentru că era în ofsaid la plecarea mingii. Explicația se găsește în răspunsul precedent.

● Ca să nu fie penalizat pentru ofsaid, un atacant se refugiază în plasa porții. În acest timp, un coleg marchează gol. Este valabil?

— Da, dacă jucătorul în cauză rămîne nemișcat, nu influențează jocul și nu jenează în nici un fel portarul.

● La o lovitură liberă de la 25 m, atacanții n-au în fața lor decît portarul și un apărător. Acesta, înainte de executarea loviturii, iese din teren, în spatele liniei porții, crezînd că astfel poate crea o poziție de ofsaid. Ce face arbitrul?

— Arbitrul trebuie să considere această tactică drept o înșelătorie și să lase jocul să continue.

● Prin forța împrejurărilor de joc, un atacant ajunge dincolo de linia porții, în aut, în timp ce un coechipier trage la poartă. Portarul parează, dar scapă mingea; atacantul revine în teren, intră în posesia mingii și înscrie. Golul este valabil?

— Golul este valabil. Atacantul n-a ieșit din teren în scopul de a-și înșela adversarii. Deci, el poate lua parte la joc și intrînd în posesia mingii, să marcheze.

● Respingînd cu capul mingea, de pe linia porții, un apărător cade în poartă, dincolo de linie. În acest moment, un atacant advers interceptează mingea pe care o pasează înainte unui partener și acesta înscrie. A fost ofsaid?

— Nu. În această situație, apărătorul trebuie considerat ca fiind în situație normală de joc. Așadar, atacantul care a înscris a avut în față doi adversari: portarul și fundașul căzut în poartă. Gol valabil.

● Un atacant se află în poziție clară de ofsaid. Totuși, un partener îi pasează mingea. Un apărător însă, convins că arbitrul va fluiera, oprește intenționat mingea cu mîna. Arbitrul trebuie să sancționeze ofsaidul sau hențul?

— De fapt, arbitrul ar fi trebuit să fluiere ofsaidul imediat ce mingea a pornit spre atacantul aflat în această poziție. Dacă n-a făcut-o însă la timp și în virtutea principiului că jucătorii nu sînt, în nici un caz, autorizați să presupună deciziile arbitrului, el va trebui să sancționeze hențul, acordînd penalti dacă greșeala a fost comisă în suprafața de pedeapsă.

Pagină realizată de
GEORGE N. GHERGHE și PETRE GAȚU